

man da gav mærkelige Bidrag til den parlamentariske Natvetets Historie, idet man talte om dem, der havde bragt Sagen frem, som om det var skrækelige Uroftitere, der vilde forstyrre Landets hjære Fred. Ja, Mænd, som ellers altid stemte med den liberale Side, saae her Spogelser ved Middagstid; de hvistede om, at, naar dette Lovforslag gif igjennem, saa vilde Hierarchiet komme igjen under en ny Forklædning; der blev holdt rørende Lovtaler over den bestaaende Tilstand; man forsøgte sig i idylliske Landskabsmalerier om det herskende, patriarchalske Forhold mellem Præst og Menighed. Nu er det jo ingenlunde min Hensigt at nægte, at der gives og gives Menigheder, hvor et saadant smukt Forhold findes Sted, men det var mærkeligt, at man talte, som om det alle Steder fandt Sted, og det just paa en Tid, da der var et langt mere spændt Forhold, end der nu nogetsteds er imellem Præst og Menighed. Man maa nemlig erindre, at der da var Præster, som anklagede deres Menighedsbørn for at holde gudelige Forsamlinger, at disse som Arrestanter bleve puttede i det sorte Hul og dømt til store Multer, for at have sunget en Psalm og bedet en Bøn. Ligesom dette Lovforslag er nødvendigt, seet fra Statens Synspunkt, er det det ogsaa fra Kirkens. Følge den Frihed, der er kommen ind i Folket ved Grundloven; see vi, naar vi ellers have Leilighed til at bevæge os i Folketredene, at der rundt omkring i Landet er vaagnet en ny Længsel; ja, der er allerede dem, der saa smaat tale om at træde ud af Folketirken, skjøndt de forøvrigt dele dens Bekjendelse; Folketirken er desuden omspændt af allehaande separatistiske Partier, og derfor mener jeg, at man, naar man forøvrigt ynder den bestaaende Tilstand, maa gjøre Alt, for at den kan blive saa lidelig og taalelig

for Folket, som muligt. Enhver, som ønsker dette, maa vistnok slutte sig til Udkastet. Ved det er ligesom en Ventil aabnet, hvorved det vil blive muligt at føre Skibet videre frem, uden at det springer i Luften; hvorimod jeg, hvis saadanne Forholdsregler ikke i Tide bleve tagne, aldeles ikke vilde see, hvad Enden skulde blive paa det Hele. Jeg mener ogsaa, at ved nærværende Lovudkast er ikke blot Menighedens Stilling til Præsten bleven friere, men at det vil blive Følgen af det, at Præstens Stilling til Menigheden ligesaavel bliver friere; hvad der var Lænke i de gamle Forhold, er nu brudt itu. Der er kun et enkelt Punkt, om hvilket jeg vil tillade mig et Par yderligere Bemærkninger. Lovudkastets § 2 gaaer ud paa, at det skal være den for en vis Menighed bestiftede Præst, der alene skal have Tilladelse til at modtage Folk fra andre Menigheder. Hvis ikke Motiverne tillige forelaae, saa vilde jeg have staaet i den Tanke, at der derved var givet den ønskelige Frihed; selder jeg heri, beder jeg, at man vil undskyld mig med min Uvane til det egentlige Lovsprog. Men nu ser jeg i Motiverne, at een Klasse Geistlige udtrykkelig er undtagen; nemlig de personelle Capellaner, hvilket gjør mig meget ondt. Vi vide jo Allesammen, at, naar en personel Capellan er bestiftet paa eget Ans og Tilsvær, saa indtager han en ganske uafhængig Stilling, han har da sin egen Skriftestol, og skaber sig en egen Menighed. Der er personelle Capellaner i Landet, som have en ikke ubetydelig Indflydelse, og jeg troer, at det vilde være at træde deres Ret for nær, naar de ikke bleve medoptagne blandt de Præster, der skulde have Lov til at modtage Folk fra andre Menigheder. Maaskee er imidlertid dette Lovudkast kommet saa seent for Thinget, at det ikke kan gjøre videre ved Sagen.